

Hias IKS

Standard avtalevilkår av 10.2.2016

Innholdsfortegnelse

1	ANVENDELSE	2
2	DEFINISJONER	2
3	DOKUMENTRANG	2
4	SKRIFTLIGHET	2
5	LEVERANDØRENS ANSVAR OG PLIKTER	2
6	PRISBESTEMMELSER	3
7	FAKTURERING- OG BETALINGSBETINGELSER	3
8	LEVERINGSBETINGELSER	4
9	RETUR AV VARER	5
10	MONTERING / INNSTALLASJON	5
11	DAGBOT	5
12	FEIL OG MANGLER	5
13	GARANTI	5
14	MISLIGHOLD	6
15	PRODUKTOPPLYSNING OG SAMARBEID	6
16	TAUSHETSPLIKT	6
17	LEVERANDØRENS PLIKTER VED OPPHØR AV AVTALE	6
18	TRANSPORT AV AVTALE	6
19	FORCE MAJEURE	6
20	INSOLVENS	7
21	MARKEDSFØRING	7
22	LØNNS- OG ARBEIDSVILKÅR / ETISK HANDEL	7
23	RETURORDNING FOR EMBALLASJE OG VARER	7
24	TVISTER	7

1 ANVENDELSE

Disse standard avtalevilkårene skal gjelde for hvert kjøp eller rammeavtalekjøp av varer og/eller tjenester foretatt av Hias IKS. Avvik fra disse vilkårene kan bare skje etter skriftlig avtale mellom kontraktspartene.

De alminnelige bestemmelsene i lov om kjøp av 13. mai 1988 nr. 27 (kjøpsloven) kommer til anvendelse, så langt ikke annet er uttrykkelig avtalt.

2 DEFINISJONER

2.1 Oppdragsgiver

Oppdragsgiver er hele Hias IKS med alle sine underliggende virksomheter.

2.2 Leverandør

Leverandør er den som bestillingen er stillet til og/eller kontrakt er inngått med samt leverer produktet.

2.3 Kontraktsparter

Kontraktsparter er Oppdragsgiver og Leverandør.

2.4 Produkt

Produkt er fellesbetegnelse for varer og tjenester.

Spesifiserte produkter er de produkter som er spesifisert i konkurransegrunnlaget og som det er bedt om priser for. Andre produkter er ikke-spesifiserte produkter.

3 DOKUMENTRANG

Dersom kontraktsdokumentene inneholder bestemmelser som strider mot hverandre, skal dokumentene gjelde i denne rekkefølge:

1. Signert avtaledokument inkl. spesielle avtalevilkår
2. Hias IKS - Standard avtalevilkår
3. Konkurransegrunnlag med vedlegg
4. Leverandørs tilbud

4 SKRIFTLIGHET

Meldinger, varsler, krav osv. som avtaledokumentet krever avgitt skriftlig, skal avgis ved brev eller bekreftet elektronisk post til den andre parts utpekte kontaktperson. Skriftspråket for alle dokumenter skal være norsk om ikke annet er avtalt.

5 LEVERANDØRENS ANSVAR OG PLIKTER

Leverandør er ansvarlig for at alle leveringer i henhold til denne avtale blir levert i overensstemmelse med avtalens vilkår.

Leverandør skal holde Oppdragsgiver orientert om forhold som har betydning for en effektiv utnyttelse

av rammeavtalen. Leverandør skal også informere Oppdragsgiver om øvrige forhold som kan få betydning for Oppdragsgiver, herunder forhold knyttet til Leverandørs virksomhet.

Leverandør forplikter seg til å jobbe aktivt for at miljøhensyn og sosiale krav etterleves i avtaleperioden.

5.1 Tjenesteleverandør

For tjenesteytelser skal Leverandøren i tilbudet ha definert alle ytelser som skal være Oppdragsgivers ansvar.

5.2 Vareleverandør

Leverandør skal levere produktene i samsvar med de krav til art, mengde, kvalitet og andre egenskaper som følger av konkurransegrunnlaget.

5.2.1 Lov- og forskriftskrav

Alle tilbudte produkter skal være produsert iht. produsentlandets lov- og forskriftskrav, samt være i overensstemmelse med til enhver tid norsk lovgivning og godkjenningsskrav.

5.3 Arbeidsgiveransvar

Oppdragsgiver skal ikke anses som arbeidsgiver for Leverandørens personell, selv om slikt personell utfører leveransen eller deler av denne i samarbeid med Oppdragsgiver.

5.4 Nøkkelpersonell

Dersom avtalen utpeker nøkkelpersonell hos Leverandør, skal utskifting av slikt personell på forhånd godkjennes skriftlig av Oppdragsgiver.

5.5 Bytte av personell

Leverandør skal, på egen bekostning og uten ugrunnet opphold, sørge for utskifting av personell som, etter Oppdragsgivers vurdering, opptrer på en klanderverdig måte eller som er uegnet til å utføre leveransen.

5.6 Benyttelse av underleverandør(er)

Dersom Leverandør engasjerer underleverandører til å utføre arbeidsoppgaver som følge av denne avtale, er Leverandør ansvarlig for underleverandørens utførelse av oppgavene på samme måte som om han selv sto for utførelsen. Også underleverandører må følge avtalens vilkår. Dersom Oppdragsgiver krever det, skal Leverandøren innhente forpliktelseserklæring fra underleverandører om at de er kjent med avtalens vilkår og de forpliktelser som følger av denne.

Med underleverandør menes både underleverandører og selvstendige kontraktshjelpere som Leverandør engasjerer.

6 PRISBESTEMMELSER

6.1 Valuta

Alle priser og kostnader skal angis i NOK.

6.2 Endring i valutakurs

Endringer i valutakurser på minimum $\pm 5\%$ kan gjøres gjeldende fra begge parter for den valutaavhengige andelen av prisgrunnlaget.

Utgangspunkt for reguleringen skal være gjennomsnittlig salgskurs for den aktuelle valutaen fra Norges Bank for den måned tilbudet er gitt, sammenliknet med gjennomsnittskurs for de tre siste måneder før anmodning om prisjustering sendes.

6.2.1 Melding om endring i valutakurs

Melding om endring skal skje med én måneds varsel, men trer først i kraft når den annen part har godkjent prisendringen. Grunnlaget for endring må dokumenteres.

6.3 Pris

Dersom ikke annet er avtalt, skal priser være faste og eksklusive merverdiavgift.

6.4 Prisgaranti

Leverandøren skal sørge for at produktets pris og kvalitet, er like gunstig for Oppdragsgiver gjennom hele avtaleperioden.

Ved brudd på denne bestemmelsen skal Leverandør tilbakebetale overprisen til Oppdragsgiver.

Oppdragsgiver kan til enhver tid kreve dokumentasjon og revisjon hos Leverandøren for å sikre at Leverandøren overholder prisbestemmelsene i dette kapitlet, eventuelt ved bekreftelse fra en uavhengig revisor eller fra Leverandørens revisor.

6.4.1 Varer

For varer skal prisen inkludere emballasje, toll og frakt, skatter og andre avgifter.

6.4.2 Tjenester

For tjenester er fastpris, time- eller kostnadssatser, ikke gjenstand for regulering med mindre annet er avtalt. Endres skatte- og avgiftsbestemmelser på en måte som innvirker på prisen, kan prisen endres tilsvarende etter framleggelse av dokumentasjon.

6.5 Tilbud / Kampanjer

Om Leverandør i avtaleperioden tilbyr markedet spesielle tilbud/kampanjer, hvor prisene i slike tilfeller er lavere enn de avtalte betingelsene etter denne avtale, skal Oppdragsgiver tilbys de samme betingelsene.

7 FAKTURERING- OG BETALINGSBETINGELSER

Godkjent faktura skal utstedes i henhold til den enhver tid gjeldende forskrift om bokføring samt være spesifisert slik at Oppdragsgiver kan kontrollere at det som er fakturert er levert kontraktsmessig.

Oppdragsgiver vil ikke betale for ytelser og kvantum utover det bestillingen omfatter uten at antall og pris er skriftlig godkjent av Oppdragsgiver.

7.1 Gebyrer

Fakturagebyr, purregebyr eller andre gebyrer innrømmes ikke. For fakturering etter medgått tid skal tidsbruk spesifiseres. Forskudd vil ikke bli utbetalt, dersom ikke annet er avtalt.

Betaling innebærer ingen godkjenning av leveransen. All fakturering skal være avsluttet innen rimelig tid etter at kontraktsforholdet er avsluttet, og senest innen 6 måneder.

7.2 Betalingsbetingelser

Dersom ikke annet er avtalt er betalingsbetingelsen 30 dager.

7.2.1 Rettidig betaling

For å sikre rettidig betaling må Oppdragsgiver ha mottatt leveransen, og ha faktura i hende senest fire dager etter fakturadato. Hver ordre skal faktureres separat om ikke annet er avtalt.

7.2.2 Forsinket betaling

Ved forsinket betaling kan Leverandør kreve forsinkelsesrenter i henhold til lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling mv.

7.3 Fakturabetingelser

Faktura skal alltid referere til virksomhet, leveringsadresse og bestillers navn/initialer.

7.3.1 Elektronisk format

Faktura skal leveres i EHF-format via ELMA (Elektronisk Mottaker Adresseregister).

7.3.2 Tredjepart

Leverandør kan ikke overdra fakturaer til tredjemand for innkreving uten forutgående samtykke fra Oppdragsgiver.

7.3.3 Kreditnota

Ved utsteding av ny faktura til erstatning for allerede avsendt faktura, skal det utstedes en kreditnota som reverserer opprinnelig faktura.

Fakturaer som har mangler iht. ovennevnte, vil bli returnert.

Forsinkelsesrenter aksepteres ikke dersom sen innbetaling fra Oppdragsgiver skyldes mangelfull eller uoverensstemmende dokumentasjon, pakkseddel,

følgebrev, faktura etc. fra Leverandør eller kvalitetssvikt i leveransen.

7.4 Periodisering

All fakturering for leverte produkter skal skje i samme regnskapsår som produktene leveres i.

7.5 Eiendomsrett

7.5.1 Varer

Varer som leveres etter denne avtalen blir Oppdragsgivers eiendom fra og med betalingstidspunktet.

7.5.2 Leasing

For finansieringsformen operasjonell leasing er varen Leverandørens eller utleiers eiendom.

7.5.3 Tjenester

For tjenester vil eiendomsrett, opphavsrett og andre relevante materielle og immaterielle rettigheter til tjenesteytelsen tilfalle Oppdragsgiver når betaling er skjedd, med mindre annet er skriftlig avtalt og med de begrensninger som følger av annen avtale eller ufravikelig lov.

8 LEVERINGSBETINGELSER

Om ikke annet er avtalt skal Leverandør levere produktet til Oppdragsgiver iht. DDP Incoterms 2010 – Fritt levert den enkelte virksomhet på anvist sted. Leverandør er ansvarlig for fjerning av emballasje og montering av varen hvis dette er avtalt.

8.1 Emballering

Leverandør forplikter seg til å emballere alle forsendelser på en sikker og forsvarlig måte.

8.2 Levering

Leveringstid og leveringsfrekvens avtales nærmere mellom Leverandør og Oppdragsgiver, og er bindende. Om levering skjer før avtalt leveringstid, uten at dette er skriftlig avtalt med Oppdragsgiver på forhånd, skjer det for Leverandørens egen risiko og regning.

Om ikke annet er avtalt/spesifisert skal Leverandør kostnadsfritt ved levering ta med ytteremballasje, paller, plast, etc. for gjenbruk eller gjenvinning.

8.2.1 Varer

For varer anses levering skjedd når varen(e) er mottatt på avtalt sted. Leveransen skal være ledsaget av en pakkeseddel som signerer av Oppdragsgiver. Ved levering, der dette er påkrevd, skal det foreligge produktdatablad og annen relevant dokumentasjon på norsk for alle aktuelle varer.

8.2.2 Tjenester

For tjenester anses levering skjedd når tjenesteytelsen er gjennomført i samsvar med det som er avtalt og Oppdragsgiver har godkjent leveringen. Dersom

tjenesteytelsen består av utrednings- eller utviklingsoppdrag, anses levering først å ha skjedd når aktuelle dokumenter og lignende er overlevert og godkjent av Oppdragsgiver.

8.3 Følgeseddel – varer

Følgeseddel skal følge med hver forsendelse og inneholde følgende opplysninger:

- Leverandørens navn og adresse
- Leverte varer og antall, samt antall kolli
- Oppdragsgivers bestillingsnummer og navn, hvis anført
- Oppdragsgivers vareadresse

8.4 Kontroll av leveransen

Oppdragsgiver er forpliktet til innen rimelig tid etter mottak å kontrollere at leveransen er i samsvar med bestillingen.

Dersom det oppdages avvik fra bestilling, har Oppdragsgiver rett til å avvise leveransen.

Oppdragsgiver skal gi Leverandør umiddelbar skriftlig beskjed om avviket. I slike tilfeller anses levering for ikke skjedd.

Dersom leveransen ikke avvises, får reglene i punkt 15 anvendelse overfor den mangelfulle del av leveransen.

8.5 Restlevering og forsinkelse

Om ikke annet er avtalt skal en eventuell restlevering finne sted senest én uke etter hovedlevering. Tidspunkt for restlevering skal gis ved ordrebekeftelse.

Dersom Leverandør ikke klarer å overholde avtalt leveringstid på hovedlevering, skal Oppdragsgiver uten opphold bli varslet skriftlig.

8.6 Produktnapphet

Leverandør er forpliktet til å levere de produkter som avtalen gjelder for. Ved produktnapphet skal Leverandør gi Oppdragsgiver høy prioritet.

Må produktene anskaffes fra annen Leverandør, kan den kontraktfestede Leverandør bli gjort økonomisk ansvarlig. Dersom kontraktfestet Leverandør holdes økonomisk ansvarlig, kan han henvise til en annen leverandør hvor Oppdragsgiver kan plassere ordren, inntil den kontraktfestede Leverandør er leveringsdyktig. Kostnader for Oppdragsgiver utover avtalte betingelser vil kreves dekket av Leverandøren.

8.7 Forsinkelser ved mottak

Dersom Oppdragsgiver ikke kan motta det bestilte produkt til avtalt tid, skal Oppdragsgiver umiddelbart underrette Leverandør skriftlig med beskjed om hvordan Leverandør skal forholde seg.

Oppdragsgiver vil da betale de bestilte produkter slik opprinnelig forutsatt og dekker for øvrig de merkostnader Leverandør måtte ha som følge av en slik forsinkelse, dersom Leverandør har gått frem på en rimelig måte.

9 RETUR AV VARER

Ubrukte varer skal kunne returneres, forutsatt at varene er i originalemballasjen og forøvrig i fullgod stand og salgbare. Retur må skje innen 30 dager fra levering og returen krediteres med den pris som ble betalt for varen. Oppdragsgiver skal gi Leverandør skriftlig beskjed før retur finner sted. I slike tilfeller skal returkostnaden belastes Oppdragsgiver. Ved retur som skyldes feil eller mangler, belastes returkostnadene Leverandør.

10 MONTERING / INNSTALLASJON

For monterings- eller installasjonsarbeider som inngår i leveransen gjelder bestemmelsene i punktene 11.1 til 11.4.

10.1 Oppdragsgivers ytelser

Leverandør skal i god tid før montering / installasjon finner sted, fremlegge en plan for alle ytelser som Oppdragsgiver skal stå for i følge avtalen.

10.2 Kostnader

Om montering / installasjon utføres etter en fast avtalt pris, omfatter denne alle utgifter og ytelser som ikke er spesielt unntatt i bestillingen, samt idriftsettelse og prøvedrift hvor dette er avtalt.

10.3 Lover og regler

Alt arbeid skal utføres innenfor rammen av de til enhver tid gjeldende forskrifter, arbeidsordninger, arbeidsreglement og sikkerhets- og kontrollbestemmelser som gjelder på arbeidsstedet.

10.4 Forsikring

Under og i forbindelse med arbeidet, skal Leverandør besørge nødvendig og tilstrekkelig forsikringsdekning for arbeid og materiell, samt ha ansvar for skade som påføres Oppdragsgivers samarbeidspartnere eller annen persons liv, helse eller eiendom frem til overtakelsestidspunktet i den grad dette ikke dekkes av Oppdragsgivers egne forsikringer.

11 Dagbot

Ved forsinkelser i forhold til avtalefestede leveringsfrister, som ikke skyldes force majeure eller andre forhold godkjent av Oppdragsgiver, kan Oppdragsgiver kreve dagbot. Oppdragsgivers krav om dagbot vil bli gjort gjeldende uten noen dokumentasjon av økonomisk tap eller skade. Dersom dagbot ikke dekker Oppdragsgivers dokumenterte direkte tap som følge av forsinkelsen, kan Oppdragsgiver søke erstatning for det overskytende beløp etter vanlige erstatningsrettslige regler.

Eventuell force majeure skal dokumenteres av Leverandøren.

11.1 Dagbotens størrelse

Leverandør skal betale dagbot etter de satser som er angitt i kontrakten. Dersom annet ikke er avtalt, er dagboten 1,5 % av den totale kontraktssum, minimum NOK 1000,- pr. hverdag inntil levering finner sted, men begrenset oppad til 15 % av den totale kontraktssum. Ansvarsbegrensningen gjelder ikke dersom forsinkelsen har sin årsak i forsett eller grov uaktsomhet hos Leverandør eller noen Leverandør svarer for.

Så lenge dagboten løper, kan Oppdragsgiver ikke heve kontrakten. Dette gjelder ikke dersom Leverandør eller noen han svarer for har opptrådt grovt uaktsomt eller for øvrig i strid med redelighet og god tro.

12 FEIL OG MANGLER

Produktet skal være i overensstemmelse med den standard og kvalitet som beskrevet i konkurransegrunnlaget og i tilbudet fra Leverandør. Det regnes som mangel dersom produktet ikke holder den kvalitet eller standard som er avtalt, og Oppdragsgiver kan da avvise leveransen helt eller delvis.

Manglende kvalitetskontroll fra Oppdragsgivers side, utover undersøkelsesplikten iht. kjøpsloven, medfører ingen reduksjon av Oppdragsgivers rettigheter.

I tilfeller av feillevering, som skyldes forhold Leverandør har ansvaret for iht. avtalen, plikter Leverandør å levere Oppdragsgiver den bestilte varen uten ekstra kostnad.

13 GARANTI

Dersom ikke annet er avtalt, påtar Leverandør seg i de første to år etter at leveransen er mottatt, ansvar for feil og mangler som måtte påvises ved produkter som leveransen omfatter.

Nevnte garantitid skal likevel ikke være kortere enn det som vanligvis gjelder for produktet.

Leverandøren skal i denne garantitid snarest mulig og for egen regning, bytte ut defekte deler eller reparere materiellet, slik at de leverte produkter er uten feil og mangler av noe slag. Denne garanti omfatter bare feil som oppstår ved riktig lagring og bruk av materiellet og som ikke skyldes normal slitasje.

13.1 Garanti for nye eller reparerte produkter

For produkt(er) som er skiftet ut eller reparert påtar Leverandøren seg de samme forpliktelser som for

det opprinnelige produkt(er), regnet fra det tidspunkt reparasjonen eller utskiftningen er foretatt.

13.2 Reklamasjonsfrist

Oppdragsgiver taper sin rett til å gjøre mangler gjeldende dersom han innen rimelig tid etter at han oppdaget eller burde ha oppdaget dem, ikke gir Leverandøren melding som angir hva slags mangler det gjelder.

Reklamerer ikke Oppdragsgiver innen to år etter den dag han overtok produktet, kan han ikke senere gjøre mangler gjeldende. Dette gjelder ikke om Leverandør ved garanti eller annen avtale har påtatt seg ansvar for mangler ved produktet utover disse to år.

14 MISLIGHOLD

14.1 Vesentlig mislighold

Ved vesentlig mislighold av avtalen kan denne heves av begge parter med øyeblikkelig virkning. Som vesentlig mislighold regnes blant annet:

- Leverandørens produkter og service er av en vesentlig dårligere kvalitet / ytelse / funksjonalitet enn forutsatt i avtalen
- At Leverandør ikke kan levere til alle Oppdragsgivers virksomheter som omfattes av avtalen
- Gjentatt mislighold, jf. punkt 14.2
- At Leverandør ikke etterlever pliktene i punktene 5.1 og 5.2.

14.2 Gjentatt mislighold

Gjentatt mislighold fra partenes side kan betraktes som vesentlig mislighold og gir partene rett til heving av avtalen uten kostnader.

Som gjentatt mislighold regnes blant annet:

- Betalingsforsinkelser
- Leveringsforsinkelser
- Leverandør fakturerer til høyere priser enn avtalt
- Feil og mangler ved avtaleprodukter
- At Oppdragsgiver ikke benytter avtalen som forutsatt
- At Leverandørs service- og forhandlernet ikke fungerer etter forutsetningene

14.3 Avhjelp / prisavslag

Dersom det foreligger mangel ved produktet, kan Oppdragsgiver enten kreve mangelen avhjulpet (retting eller omlevering) for Leverandørens regning og risiko, eller kreve prisavslag.

14.3.1 Heving av kjøp

Dersom Leverandøren ikke innen rimelig tid foretar det nødvendige for å avhjelpe mangelen eller gir prisavslag, har Oppdragsgiver rett til å heve kjøpet.

I tillegg til heving eller prisavslag, kan Oppdragsgiver kreve erstatning etter vanlig erstatningsrettslig regler.

15 PRODUKTOPPLYSNING OG SAMARBEID

Etter avtaleinngåelse skal Leverandøren ta kontakt med de aktuelle virksomheter som omfattes av avtalen å gi de nærmere produktopplysninger og informasjon om leveringsforholdet. Dette skal/kan inkludere varekatalog og oppdatering av denne.

15.1 Brukeropplæring

Leverandøren skal i nødvendig grad utføre brukeropplæring for å sikre en faglig og økonomisk riktig bruk av produktene. Dette uten ekstra kostnad for Oppdragsgiver.

15.2 Testing og utprøving av nye produkter

Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å kunne teste og prøve ut produkter fra andre leverandører i avtaleperioden.

16 TAUSHETSPLIKT

Taushetsplikt etter forvaltningsloven av 10. februar 1967 nr. 10 §§ 13 til 13f kommer til anvendelse for Leverandørs personell. Det personell Leverandør benytter skal gjøres kjent med taushetsplikten.

Leverandørs personell skal følge de samme regler som gjelder for Oppdragsgivers personell i forbindelse med sikring av informasjon.

17 LEVERANDØRENS PLIKTER VED OPPHØR AV AVTALE

Når avtalen opphører, skal Leverandør overlevere alt foreliggende materiale levert av Oppdragsgiver. For øvrig skal Leverandør yte den bistand som er nødvendig for at Oppdragsgiver, ved behov, kan få etablert en ny avtale.

18 TRANSPORT AV AVTALE

Ingen av partene kan overføre noen del av sine rettigheter og plikter i denne avtalen til en tredjepart uten den andre parts skriftlige godkjenning.

19 FORCE MAJEURE

Partenes forpliktelser etter denne kontrakt/avtale kan annulleres i tilfeller der det inntreffer hindring utenfor den rammede parts kontroll, som han ikke med rimelighet kunne ventes å ha tatt i betraktning på avtaletiden eller å unngå eller å overvinne følgene av, i relasjon til oppfyllelsen av en eller flere kontraktsforpliktelser.

Følgende omstendigheter skal kunne betraktes som force majeure: Krig, opprør eller indre uroligheter, beslutning av offentlig myndighet, naturkatastrofe, avbrudd i den offentlige kraftforsyning eller i den

alminnelige samferdsel, betydningsfull arbeidskonflikt, brann eller annen omstendighet av liknede karakter og inngripende betydning.

20 INSOLVENS

Dersom Leverandøren inngår en frivillig ordning eller akkord med sine kreditorer, blir satt under konkursbehandling eller det blir fattet kjennelse eller vedtak om avvikling unntatt når formålet er sammenslåing eller omstrukturering som solvent selskap, kan Oppdragsgiver si opp kontrakten/avtalen med umiddelbar virkning.

21 MARKEDSFØRING

Leverandør eller Oppdragsgiver skal ikke bruke noe av innholdet i denne avtalen i reklameøyemed, uten at dette er avtalt særskilt mellom partene.

22 LØNNS- OG ARBEIDSVILKÅR / ETISK HANDEL

22.1 Lønns- og arbeidsvilkår

For tjenestekontrakter og tjenstedelen av varekontrakter som foregår i Norge kreves norske lønns- og arbeidsvilkår for alle oppdrag til Oppdragsgiver (ILO-konvensjon nr. 94). Leverandøren skal sørge for at tilsatte i egen organisasjon og tilsatte hos eventuelle underleverandører ikke har dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn det som følger av tariffavtaler, regulativ eller det som er normalt for vedkommende sted og yrke i Norge.

Leverandøren skal på oppfordring legge fram dokumentasjon om de ansattes lønns- og arbeidsvilkår. Alle avtaler Leverandøren inngår som innebærer utførelse av arbeid under denne kontrakten, skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

22.2 ILOs Kjernekonvensjoner

Varekontrakter: Det kreves at tilbudte varer er produsert/produseres, iht. ILOs kjernekonvensjoner, uansett hvor i verden produksjonen foregår og at leverandøren garanterer for dette:

1. Forbud mot barnarbeid
  - a. Konvensjon nr. 138 om minstealder for adgang til sysselsetting
  - b. Konvensjon nr. 182 om forbud mot og umiddelbare tiltak for å avskaffe de verste former for barnarbeid
2. Organisasjonsfrihet
  - a. Konvensjon nr. 87 om foreningsfrihet og vern av organisasjonsretten
  - b. Konvensjon nr. 98 om retten til å organisere seg til å føre kollektive forhandlinger
3. Forbud mot diskriminering
  - a. Konvensjon nr. 100 om lik lønn for mannlige og kvinnelige arbeidere for arbeid av lik verdi

- b. Konvensjon nr. 111 om diskriminering i sysselsetting og yrke
4. Forbud mot tvangsarbeid
  - a. Konvensjon nr. 29 om tvangsarbeid
  - b. Konvensjon nr. 105 om avskaffelse av tvangsarbeid

Dette kravet gjelder produsentens egen produksjon og for underleverandører ett ledd bakover i verdikjeden.

Leverandøren skal på oppfordring legge fram dokumentasjon om de ansattes lønns- og arbeidsvilkår.

23 RETURORDNING FOR EMBALLASJE OG VARER

23.1 Engangsemballasje

Hvis norsk produsent eller importør benytter engangsemballasje, skal Leverandøren være medlem av Grønt Punkt Norge AS eller tilsvarende returordning eller kunne dokumentere at norsk produsent eller importør har et eget system for innsamling og sluttbehandling av emballasje. Det forutsettes at et eventuelt eget system ikke innebærer noen merkostnader for Oppdragsgiver.

23.2 Produsentansvarsordninger

Det eksisterer en rekke produsentansvarsordninger for utrangerte varer. Leverandøren plikter å være medlem av de ordningene som benyttes for de vareslag som inngår i denne avtalen eller ha et eget system for innsamling og sluttbehandling av de relevante vareslag. Det forutsettes at et eventuelt eget system ikke innebærer noen merkostnader for Oppdragsgiver.

24 TVISTER

Dersom det oppstår tvist om tolkninger eller rettsvirkning av vilkårene skal dette søkes løst ved forhandlinger. Fører forhandlingene ikke frem innen avtalt tid, senest innen 4 uker etter første forhandlingsmøte, kan tvisten søkes løst ved mekling. Partene kan velge å legge Den Norske Advokatforenings regler for mekling ved advokat til grunn, eventuelt modifisert slik partene ønsker. Det forutsettes at partene blir enige om en mekler med den kompetansen partene mener passer best i forhold til tvisten. Den nærmere fremgangsmåten for mekling bestemmes av meklere, i samråd med partene. Dersom en tvist ikke blir løst ved forhandlinger eller mekling, skal tvisten avgjøres av de ordinære domstoler. Oppdragsgivers forretningsadresse er vernet. Det samme gjelder for de underliggende tildelingsavtaler.

Partene kan alternativt avtale at tvisten blir avgjort med endelig virkning ved voldgift i Norge. Hver av partene skal oppnevne én voldgiftsdommer. De partoppnevnte voldgiftsdommerne skal innen en måned deretter oppnevne voldgiftsrettens tredje

medlem, som er voldgiftsrettens leder. For øvrig gjelder reglene i lov om voldgift 14. mai 2004 nr. 25 (voldgiftsloven).